

Kálnai Katalin

Szivárványon innen és túl

Egy májusi délelőtt a következő telefonbeszélgetés zajlott le Budapesten Visegrádi Judit, a Magyar Gordon Iskola Egyesület elnöke és köztem:

– A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége szívesen megismertette kollégákat a Gordon-módszerrel. Van kedved Csíkszeredában ...

– Van!

Meg sem vártam a kérdés végét, annyira egyértelmű volt számomra, hogy itt a helyem.

Több mint másfél évtizede tanítom Magyarországon a rogersi szemléleten alapuló Gordon-féle kommunikációs, konfliktuskezelő és kapcsolatépítő technikákat pedagógusok, szülők, segítő foglalkozásúak, fiatalok számára. Számtalan visszajelzés és személyes élményeim is igazolják, hogy a Thomas Gordon által összeállított tréningek személyiségfejlesztő és szemléletfordító hatása kedvezően befolyásolja a résztvevők szakmai és magánéletét egyaránt. Erős a hitem abban, hogy *érdemes* és *szükséges* minden lehetőséget megragadni arra, hogy kapcsolati kultúránkat fejlesszük, hogy tudatosítsuk saját működési mechanizmusainkat, így alaposabb önismerettel, professzionális kommunikációval növeljük elfogadásunkat, fejlesszük asszertivitásunkat. Különösen fontos ez mindazoknak, akik emberekkel foglalkoznak, hiszen sokfélék vagyunk, különböző háttérrel, indítatással, személyiséggel, tapasztalattal.

Az idei Bolyai Nyári Akadémia két programja is a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége és a Magyar Gordon Iskola Egyesület együttműködésével jött létre. Egy-egy hetes tréningen vehettek részt óvodapedagógusok, illetve tanítók.

A mindennapi óvodai, iskolai szituációk gyakran próbára teszik a pedagógus konfliktustűrő és -kezelő képességét. A pedagógus személyisége fontos tényezője a hatékony nevelőmunkának. S mivel „...a pedagógusszakma személyiségfogyasztó szolgálat” (Bagdy Emőke), és állandóan mintaként állunk mind a gyerekek, mind a szülők előtt, ezért is fontos a saját állapotunk, személyiségünk, lelkünk karbantartása, fejlesztése, „töltése”.

Nagy lelkesedéssel és energiával kezdtem tehát a tervezésnek. Törtem a fejem, mi lehetne az az egyedi vezérfonal, amire az egész tréning tematikáját felfűzhetem, ami tömören kifejezi, illetve jelzi, mi is a legfontosabb számomra ebben az erdélyi egyhetes pedagógus-továbbképzésben. Sokféle gondolat felötlött bennem, de egyiket sem találtam megfelelőnek. Mígnem egy nagy-

áruházban megpillantottam egy szívárványszínű, kellemes tapintású, tenyéryi labdát. Színes vékony gumiszálakból összefogott, pomponszerű, érdekes darab. Hát ez az! Megvan: szívárvány! Nagy távolságokat átívelő, határokat nem ismerő, éltető eső, netán vihar utáni napfényben előtűnő, szemet-lelket gyönyörködtető. Ebben megnyugodva a készülés ment, mint a karikacsapás. Sőt, egy kedves és nagy tapasztalatú kolléganőm, tréner társam, Simonné Zachár Anna – a Pápa városi Nevelési Tanácsadó vezetője – is csatlakozott hozzám az első hívó szavamra. Már ketten ötlöttük ki, hogy miként építsük be a szívárványmotívumot az óvodapedagógusoknak szóló tréning elméleti-gyakorlati folyamataiba.

Mіндеz még önmagában talán nem lenne annyira érdekes, de itt nincs vége a történetnek. Az indulás előtti napon itthon, Budapesten hol esett, hol sütött a nap. Kiléptem az erkélyünkre, hogy teleszívjam a tüdőm az eső áztatta föld illatával. És alig hittem a szememnek: egy hatalmas szívárvány látványa fogadott. Égi jel, gondoltam, s bár igazán nem vártam, megkaptam a meg erősítést.

Az utazás kellemes volt, a fogadtatás minden várakozásunkat felülmúlta. Segítőkézség, maximális figyelem, együttműködés, közvetlenség, szeretet és még sorolhatnám a sok pozitív fogalmat, amely jellemezte kapcsolatunkat a szervezőkkel. Kétségtelen, a szeretet frekvenciájára voltunk hangolva mindannyian.

A tanfolyam célja az volt, hogy megismertessük a kollégákat olyan hatékony kommunikációs technikákkal, amelyeket a mindennapi gyakorlatukba építve sikeresen alkalmazhatnak.

Nagy hangsúlyt adtunk annak a szemléletváltásnak, amely ténylegesen megkönnyíti a pedagógus munkáját. Hosszú évek óta tapasztaljuk, milyen felszabadító annak tudatosítása is, hogy bár segítő foglalkozású nőkként hajlamosak vagyunk magunkra vállalni a körülöttünk levők minden gondját, ez azért mégsem mind a mi felelőségünk. Sőt, bizonyos esetekben kéretlen „túlgondoskodásunk” többet árt a gyerek személyiségfejlődésében, mint használ (pl. az önálló döntéshozás képessége, vagy a felelősségvállalás kérdése).

Minden tematikus egységet úgy dolgoztunk fel, hogy rövid elméleti bevezetés után azonnal a tapasztalati tanulás lehetőségét biztosítottuk a résztvevőknek. Ez hol egyéni, hol kiscsoportos munkát jelentett. Ügyeltünk arra is, hogy a változatos munkaformák mellett lazító, csapatépítő játékok is teret kaphassanak a programban. Ezeknek is volt köszönhető, hogy a többnapos tréning mégsem jelentett különösebb megterhelést senkinek.

A résztvevők élvezettel dolgoztak ebben a tréning formában, ahol sokféle lehetőségük volt az ismeretszerzésre, tapasztalatgyűjtésre és önismeretre.

A képzés során a csoport tagjai önismereti és közösségformáló játékokon keresztül tapasztalták meg pl. az egymásra figyelés feszültségoldó erejét, az erőszakmentes, vereség nélküli konfliktuskezelési technikákat, fejleszthették empátiájukat, asszertivitásukat. Felismerhették annak szemléletformáló erejét, hogy mindannyiunk igénye fontos, és azok tisztázása, felvállalása előhívja a „fontos vagyok, fontos vagy” érzését. Ez pedig megteremti a jó emberi kapcsolatok és az egymás tiszteletben tartásának kellemes légkörét.

A 20 fő óvodapedagógus több korosztályt és több helyszínt képviselt. Ennek köszönhetően a szünetekben, a szabad foglalkozások alatt sokszínű tapasztalatcsere lehetőségével is éltek a résztvevők.

Az együtt töltött idő alatt hamar kialakult az a bizalomteli légkör, amelyben bárki megnyílhatott, s olyan személyes baráti kapcsolatok kezdtek kibontakozni, amelyek hatékony szerepet játszanak majd a jövőben annak érdekében, hogy a most megtanult készségek, eszközök ki-ki pedagógiai gyakorlatának aktív elemeivé válhassanak. Az egynapos kirándulás olyan felejthetetlen élmény volt mindannyiunk számára, amely erősítette az összetartozás élményét.

A résztvevők nyitottak, érdeklődőek voltak, nagyfokú aktivitásuk elsődleges „energiaforrás” és inspiráló erő volt mind nekik, mind a mi számunkra.

A tréning teljes mértékben elérte a célját. A visszajelzések arról tanúsítják, hogy a mindennapi munkában jól használható kommunikációs eszközökkel gazdagodtak a résztvevők.

A kollégák nagy aktivitással, érdeklődéssel dolgozták végig az egy hetet. Örömmel tapasztaltuk, hogy a tanult eszközöket a tréningen kívül azonnal kipróbálták, és tapasztalataikról szívesen számoltak be.

Minden értékelőlap, amelyet a résztvevők kitöltöttek, pozitív, elismerő és elégedettséget kifejező. Írásban is jelezték, hogy milyen jól érezték magukat a biztonságos, jó hangulatú, szeretetteli, baráti légkörben, hogy elégedettek voltak minden szervezéssel, hogy nagyon hasznos és érdekes volt számukra az együtt töltött egy hét.

Több visszajelző lapon szerepel, hogy olyan fontos gondolatokat visznek magukkal, mint például:

- az egymásra figyelés új megközelítési módja;
- a mindennapi problémák közül nem mindet *neki* kell megoldania;
- a saját konfliktusok nagy része kezelhető, és érdemes is velük foglalkozni;
- a magánélet területén is használható eszközöket kaptak.

A résztvevők 90%-a megjegyezte az írott visszajelzésekben, hogy:

- szeretné, ha ennek a képzésnek ebben a formában lenne folytatása, illetve
- szeretne hasonló képzésen legközelebb is velünk dolgozni.

Mi, tréningvezetők maximális tudásunk szerint elvégeztük a vállalt feladatot, személyesen is nagyon jól éreztük magunkat. A szervezők nagy odafigyeléssel, érdeklődéssel és maximális segítőkészséggel működtek együtt velünk.

Hálásak vagyunk a felkérésért Lászlófy Pál István elnök úrnak és Burus Siklósi Botond főtitkár úrnak. Külön köszönjük az Apáczai Csere János Pedagógusok Háza minden dolgozójának, kiváltképp Koncz Mária-Magdolnának a körültekintő szervezést, előkészítést, a baráti fogadtatást, a lebonyolításhoz nyújtott aktív segítséget, a gyönyörű élményeket adó kirándulást. Kedves Ildikó is végig azon fáradozott, hogy minden zökkenőmentesen történjen és mind a résztvevők, mind mi elégedettek legyünk. Pöllnitz Ilonához is bármikor fordulhattunk kérésünkkel.

A nyugodt pihenést biztosító szállás és a finom étkezések is hozzájárultak komfortérzetünk növeléséhez.

Szeretnénk, ha a jövőben is folytatódna a most indult együttműködés, és ennek támogatását kérjük minden érintett döntéshozótól.

A program zárása – ahogy ezt a résztvevők mindegyike jelezte – mindannyiunknak a jól végzett munka örömét hozta, és a kényeszerű elválás szomorúságát enyhítette az a remény, hogy lesz még módunk ebben a körben az újabb közös együttlétre, tanulásra. Ismét igazolódott a tétel: a szeretet olyan dolog, amely annál több lesz, mennél többfelé osztjuk.

Annyira remek volt a hangulat és olyannyira összetartó kis csapattá formálódtunk az eltelt napok alatt, hogy az utolsó estén kötetlen, baráti beszélgetésre és vacsorára indultunk a városba mindannyian.

S hogy tényleg az „égiek” odafigyelésével történtek a dolgok: ahogy kiléptünk a Pedagógusok Házából, milyen látványban volt részünk? Szinte hihetetlen, de igen, egy hatalmas, gyönyörű dupla szivárvány fogadott kinn minket.

Végezetül álljon itt egy kedves veriske, amelyet a tréninget követő héten kaptunk sms-ben az egyik kedves résztvevő kollégánótól, Deák Irénkétől:

Gyönyörű szivárványt láttam a múlt héten!

– Álom vagy valóság volt e csoda? – kérdem.

Két végét varázslók őrizték az égen,

Varázsigeiket is szórtak szét a szélben.

És aztán elszálltak együtt kéz a kézben,

De egy varázspálcát itt hagytak emlékebe.

Köszönjük.